

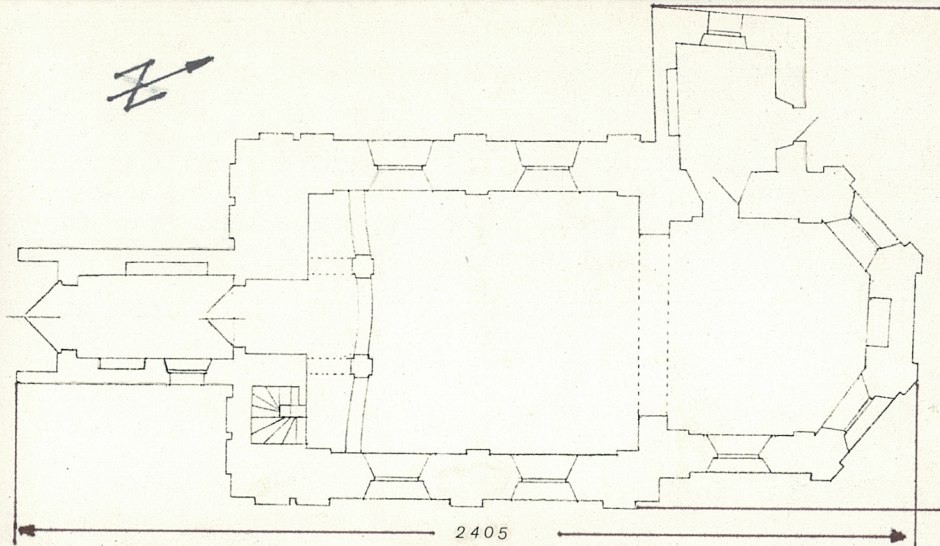
1. Obiekt

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W.ŚWIĘTEJ ANNY

2. Czas powstania
Ok.1765-1767

3. Miejscowość
ŁĄSKO WIELKIE

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

rzut poziomy

skala 1:200

0 2 4 6 8 10m

4. Adres

nr hipoteczny 12340

5. Przynależność administracyjna

województwo Bydgoskie

gmina Koronowo

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Gross Lonsk
po 1940 r. niem.-
Lenzhagen

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo bydgoskie

powiat Bydgoszcz

8. Właściciel i jego adres

Parafia rzym.-kat.
Łąsko Wielkie 86-012

9. Użytkownik i jego adres

Parafia rzym.-kat.
Łąsko Wielkie 86-012

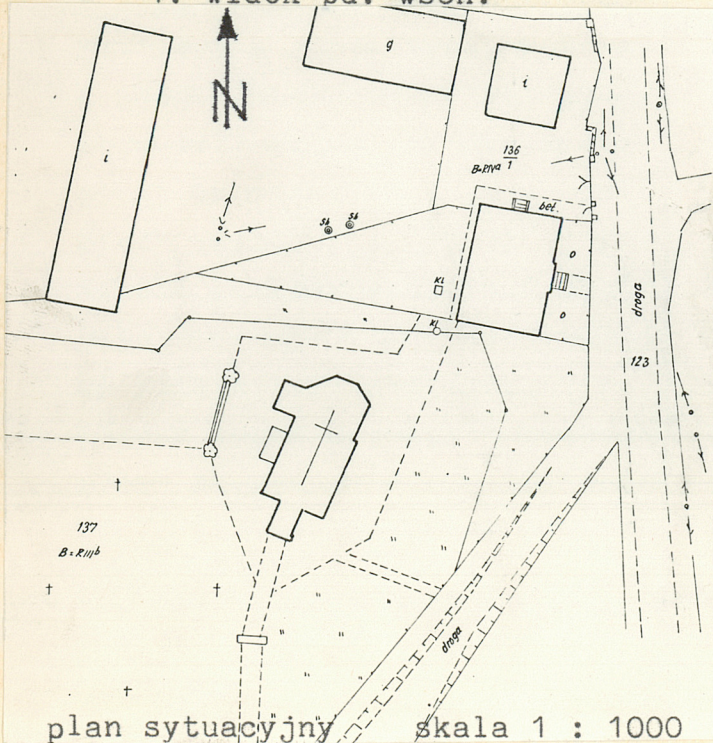
10. Rejestr zabytków

67/31AK

Nr data

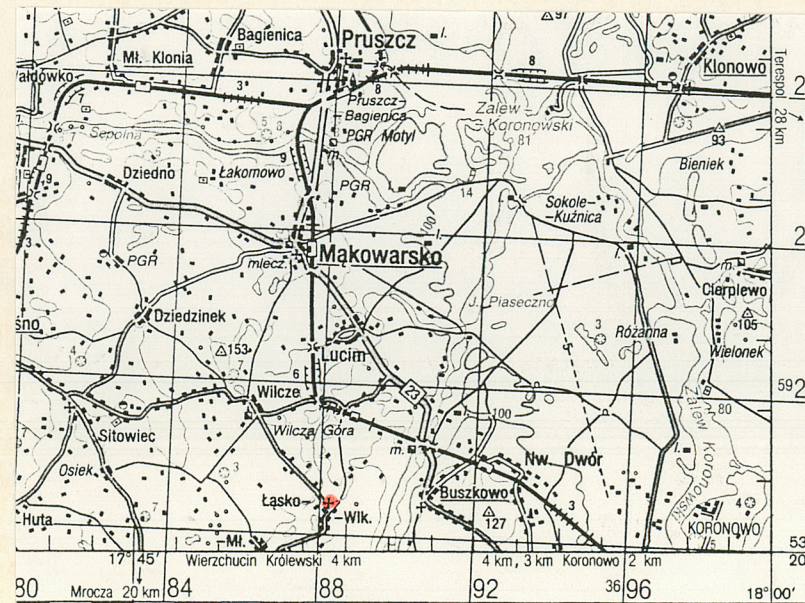
4.03 1931

1. widok pd.-wsch.

plan sytuacyjny

skala 1 : 1000

plan orientacyjny
skala 1 : 200000

Łąsko Wielkie położone na pn.-zach. od Koronowa nad jeziorem Łącze; znane od 1288r., należało do kasztelanii nakielskiej i było własnością rodu Leszczyców którzy przypuszczalnie w XVIII wieku założyli i uposażyli kościół parafialny; w 1345 roku sprzedali Łąsko Wlk. cystersom; w 1358r. proboszczem był Mikołaj, zaś w 1404r. Wierzchosław; w 1512r. parafia jest wzmiankowana jako wchodząca w skład dekanatu nakielskiego; w 1624r. proboszczem był Szymon z Miaszowa; w 1652-53r. istniał już kościół p.w. św. Anny, a patronat nad parafią sprawował klasztor koronowski; obecnie istniejący kościół został wzniesiony staraniem Benedykta Liśkiewicza zakonnika cysterskiego w 1765r. konsekrowany w 1767r.; w XIX w. kościół dotychczas parafialny stał się filią parafii w Wierzchucinie Królewskim; parafię w Łąsku Wlk. erygowano 1864r.; w 1892r. kościół gruntownie odnowiono; obecnie parafia należy do diecezji pelplińskiej;

sytuacja

kościół usytuowany na niewielkim wzniesieniu opadającym łagodnie w kierunku pd.-zach.; budowla w zasadzie orientowana na osi skrzywionej w kierunku pn./ukształtowanie terenu/ zajmuje część środkową niewielkiego parku przykościelnego; ograniczonego ogrodzeniem; na pd. dzwonnica; na pd.-zach. cmentarz od pn.-wsch. do terenu parku przylega plebania z zabudowaniami gospodarczymi na wsch. droga prowadząca w kierunku pd. do Wierzchucina Królewskiego.

materiał, konstrukcja, technika

- ściany - z cegły pełnej, murowane o nieokreślonym wątku, przekraczające grubość 1m; obustronnie tynkowane;
- sklepienia i stropy - w kruchcie płaski sufit; w prezbiterium i nawie sklepienie żaglaste na gurtach; w zakrystii sklepienie żaglaste;
- więźba dachowa - zasadniczo jętkowa, z podwójną ramą stolcową, o więzarach pełnych; z belek ciosanych o przekroju ok. 30 x 30 cm; słupki wspierające płatwie, wzmocnione mieczami dodatkowo podpierającymi płatwie przy czym miecze sąsiadujących z sobą słupków krzyżują się na kształt "X"
- pokrycie dachu - połacie dachowe kryte dachówką ceramiczną karpiówką w koronkę;
- posadzki i podłogi - w prezbiterium i nawie posadzka z płytek ceramicznych białych i czarnych o wymiarach 16 x 16 cm. w szachownicę o układzie diagonalnym; podest w prezbiterium pokrywa parkiet z drobnych klepek;
- w zakrystii - posadzka z płytek cementowych w typie lastriko;
- w kruchcie - posadzka cementowa różowo-czerwona z domieszką grubego żwiru z wyciskanyim wgłębnym wzorem imitującym układ płytek;
- chór - podłoga biała;
- schody - komunikujące dwu etapowo nawę z chórem i poddaszem usytuowane w pd. narożniku budowli, w murze, zabiegowe, murowane z cegieł częściowo tynkowane;
- otwory - okna - w prezbiterium i nawie, wydłużone w typie monoforium, w kamiennych obokniach, jednodzielnne, trójpoziomowe; w partii dolnej z

14. Kubatura ok. 113 m²	15. Powierzchnia użytkowa ok. 1310 m³	16. Przeznaczenie pierwotne sakralne	17. Użytkowanie obecne sakralne
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja - w l.1970-72 wprowadzono okna z witrażami - w l.1982-83 przed kruchtą wzniesiono tzw. "wiatrołap" - wymieniono stolarkę drzwiową, drzwi wejściowe do kruchy oraz drzwi z kruchy do nawy		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) stan ogólnie dobry, zawilgocenie murów obwodowych szczególnie zewnętrznych, na ścianie pn.-zach. w granicach do ok. 120cm. miejscami odkruszanie tynku w partii przyziemia; pokrycie dachowe wykazuje nie- wielkie nieszczelności; wewnątrz budowli odwarstwia nie warstwy malarskiej; 20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie ogólny remont budynku, zapobieżenie dalszemu zawil- goceniu ścian;	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

22. Bibliografia

- Kozierowski St.: Schematyzm historyczny ustrojów parafialnych dzisiejszej archidiecezji gnieźnieńskiej. Poznań 1934 s.115-116.
- Katalog Zabytków Sztuki w Polsce. t.XI z.3 s.60.

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

25. Opracował

tekst mgr Bogna Derkowska-Kostkowska VIII.1993
(imię nazwisko, data, podpis)

plany, rysunki mgr Bogna Derkowska-Kostkowska VIII.1993
(imię nazwisko, data, podpis)

zdjęcia Krzysztof Kostkowski VIII.1993
(imię nazwisko, data, podpis)

miejsce przechowywania negatywów Bogna Kostkowska, Bydgoszcz

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

wkładki nr 1 - 4

Wkładka do karty ewidencyjnej zabytków architektury i budownictwa

1. Miejscowość	2. Obiekt: (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
Ł A S K O W I E L K I E	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W.ŚWIĘTEJ ANNY	historia, opis

ad.12 kościół o formach barokowych nieco przyciężkich, masywnych wybudował warsztat prowincjonalny miejscowy lub okoliczny /budowla w ukształtowaniu rzutu i bryły wykazuje pewne analogie do kościoła p.w. Przenajświętszej Trójcy w Byszewie, który mógł posłużyć budowniczym za wzór./

ad.13 wywietrznikiem prostokątnym, jednoskrzydłowym o poziomej środkowej osi obrotu; wypełnione błonami szklanymi o szybkach nieprostokątnych /witraże z l.1970-72/; - w zakrystii - jedno okno otwierane, dwuskrzydłowe prostokątne zamknięte łukiem odcinkowym, trójpoziomowe, czterodzielne, szklone na kit w szczeblinach krzyżowych, ze słupkiem, krosnowe; drewno malowane w kolorze białym;
- w kruchcie - jedno otwierane, dwuskrzydłowe prostokątne, trójpoziomowe dwudzielne, ze słupkiem szklone na kit w szczeblinach pojedynczych, krosnowe, drewno malowane w kolorze białym;
- drzwi - do kruchty w elewacji pd.-zach. otwierane dwuskrzydłowe, w typie płytowych, nowe;
- z kruchty do nawy - nowe otwierane, dwuskrzydłowe, w typie porte-fenetre ze znacznie zredukowanym, spłaszczonym nadświetlem zamkniętym łukiem odcinkowym; - z prezbiterium do zakrystii - otwierane, jednoskrzydłowe, płycinowe; - do zakrystii wejściowe w elewacji pn.-wsch. otwierane, jednoskrzydłowe, w typie płytowych; - na klatkę schodową z nawy i z chóru, otwierane, jednoskrzydłowe, spągowe, osadzone na węgarze, jedno z kutymi zawiasami;

Wkładkę założył: mgr B.Kostkowska

Miejsce przechowywania negatywów:

rzut

kościół na planie regularnego prostokąta, od pn.-wsch. jednoprzęsłowe prezbiterium zamknięte trójbocznie z prostokątną zakrystią od pn.-zach.; między prezbiterium, a nawą arkada tęczowa; korpus nawowy nieznacznie szerszy, jednonawowy, dwuprzęsłowy z trzecim przęsłem od pd.-zach. mieszczącym chór; na osi nawy węższa prostokątna kruchta;

bryła

prezbiterium ze znacznie niższą zakrystią od pn.-zach. zwieńczoną trójkątnym półszczytem; korpus nawowy nieznacznie szerszy i wyższy; od pd.-zach. o prawie $\frac{2}{3}$ niższa i węższa kruchta na osi fasady pd.-zach. forma bardzo niskiej wieży na sygnaturkę z dolną krawędzią zadaszenia na wysokości kalenicy korpusu nawowego; poszczególne części budowli kryte samodzielnymi dwuspadowymi dachami; korpus nawowy i prezbiterium otoczone w zwieńczeniu ścian profilowanym gzymsem koronującym;

elewacje

pd.-zach. frontowa - po bokach ujęta parami gładkich pilastrów na cokołach z bezporządkowymi uproszczonymi głowicami imitującymi jońskie; zwieńczona szczytem o wklęsłych bokach, pośrodku prostokątny otwór zamknięty łukiem odcinkowym z witrażem; szczyt na osi nadbudowany pseudowieżą ujętą lizenami, na rzucie kwadratu przekrytą dachem namiotowym; na osi niska kruchta, parterowa z wejściem od frontu prostokątnym osłoniętym nowo dobudowanym "wiatrołapem" o prostych ściankach bocznych z płaskim zadaszeniem; szczyt trójkątny w partii dolnej o wykroju wypukło-wklęsłym, przechodzącym w trójkąt; szczyt na osi ozdobiony płyciną prostokątną zamkniętą łukiem pełnym; elewacje pn.-zach. i pd.-wsch. o prostych podziałach pilastrami analogicznymi do elewacji frontowej w skraju pd. zdwojonymi, umiejscowienie pilastrów odzwierciedla podział wnętrza na przęsła; okna osadzone w odcinkowo zamkniętych, rozglifionych wnękach, po jednym na osi przęsła; elewacja pn.-wsch. - prezbiterium zamknięte trójbocznie z narożami ujętymi analogicznymi pilastrami załamany pod kątem na osi; w ścianach diagonalnych okna osadzone w rozglifionych wnękach, zamkniętych łukiem odcinkowym; do skraju północnego, elewacji pn.-zach. do przęsła prezbiterium przylega parterowa niska zakrystia z kwadratowym oknem na osi, zwieńczona dwuuskokowym szczytem o wykroju falistym, z prostokątnym otworem drzwiowym w ścianie pn.-wsch.; szczyt pn.-wsch. między prezbiterium, a korpusem nawowym, trójkątny, o lekko wklęsłych krawędziach;

Wkładka do karty ewidencyjnej zabytków architektury i budownictwa

1. Miejscowość	2. Obiekt: (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
ŁĄSKO WIELKIE	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W.ŚWIĘTEJ ANNY	opis zdjęcia

wnętrze

w ścianie pn.-zach. prezbiterium wejście do zakrystii usytuowane na osi przęsła; w pozostałych ścianach prezbiterium, prostopadłościennie wnęki przesklepione łukiem odcinkowym, w grubości muru, wysokości ok. 170 cm.; prezbiterium od nawy oddziela arkada tęczowa o wykroju łuku eliptycznego; nawa obniżona o stopień względem prezbiterium, w nawie podziały ścian uproszczonymi pilastrami na cokółkach, z gładkimi trzonami, o głowicach bezporządkowych nawiązujących do jońskich, za pośrednictwem nasadników podtrzymujących pasy sklepienne; okna o rozglifionych wnękach okiennych zamkniętych odcinkowo; w trzecim przęśle od pn.-wsch. chór muzyczny wsparty na dwu niskich, przysadzistych filarach o przekroju kwadratu, opiętych pilastrami od pn.-wsch. analogicznymi jak w nawie, z pozostałych stron bardziej uproszczonymi w typie doryckich; podchórze otwarte trzema arkadami o nieznacznie zarysowanym wykroju łuku odcinkowego; dźwigającymi płycinowy parapet lekko wklęsło wypukły; w narożu pd. w grubości muru klatka schodowa komunikująca nawę z chórem i poddaszem; kruchta od nawy oddzielona otworem drzwiowym; w ścianach pd.-wsch. i pn.-zach. wnęki w grubości muru zamknięte łukiem odcinkowym; w pd.-wsch. otwór okienny;

wyposażenie

wystrój jednolity stylistycznie, rokokowy, z 2 poł.XVIII wieku złożony z ołtarza głównego, dwu bocznych usytuowanych w nawie przy łuku tęczowym, w który po stronie pn.-zach. wkomponowana ambona, zaś

Wkładkę założył: mgr B.Kostkowska

Miejsce przechowywania negatywów:

w prezbiterium na przeciwko chrzcielnica;
instalacje
elektryczna, odgromowa;

2. widok pn.-zach.

3. elewacja pd.-zach. - frontowa

4. elewacja pn.-wsch. -
zamknięcie prezbiterium

Wkładka do karty ewidencyjnej zabytków architektury i budownictwa

1. Miejscowość	2. Obiekt: (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
Ł A S K O W I E L K I E	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W.ŚWIĘTEJ ANNY	zdjęcia

5. elewacja pd.-wsch.

6. fragment elewacji pn.-zach.
widok na zakrystię7. okno we wschodniej
ścianie prezbiterium

Wkładkę założył: mgr B.Kostkowska

Miejsce przechowywania negatywów:

8. prezbiterium widok w kier. wsch.

9. prezbiterium narożnik pn.

10. widok na chór w kier.
pd.-zach.

11. fragment podchórza widok w kier. zach.

Wkładka do karty ewidencyjnej zabytków architektury i budownictwa

1. Miejscowość ŁĄSKO WIELKIE	2. Obiekt: (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W.ŚWIĘTEJ ANNY	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) zdjęcia

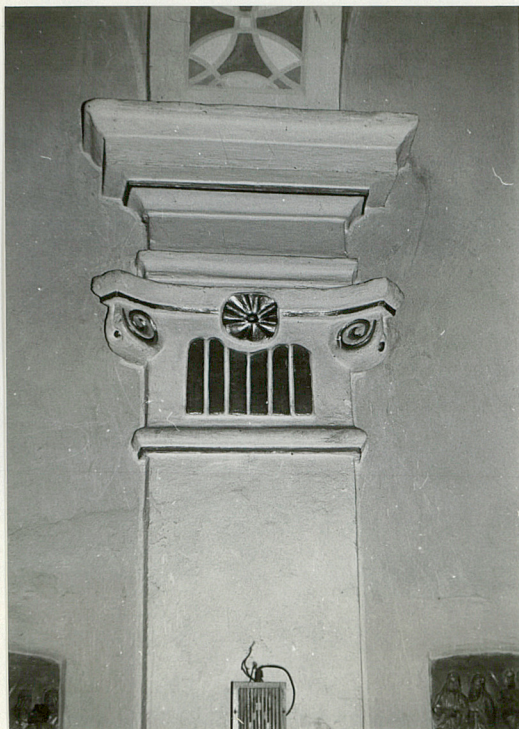
12. wejście na klatkę schodową
w narożniku pd.

13. widok na klatkę schodową z góry

14. nawa fragment ściany
zach. z oknem

Wkładkę założył: mgr B.Kostkowska

Miejsce przechowywania negatywów:

15. głowica pilastra
we wnętrzu

16. wnętrze zakrystii widok
w kierunku wsch.

17. więźba dachowa widok w kier. wsch.

18. fragment więźby dachowej w kierunku zach.